

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 1 юли 2021 г.
(OR. en)

Междуетноститутуционално досие:
2021/0171(COD)

10382/21
ADD 3

CONSOM 148
MI 521
COMPET 527
EF 232
ECOFIN 680
DIGIT 84
CODEC 1021
CYBER 198

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От:	Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор
Дата на получаване:	1 юли 2021 г.
До:	Г-н Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз
№ док. Ком.:	SWD(2021) 171 final
Относно:	РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА СЛУЖБИТЕ НА КОМИСИЯТА РЕЗЮМЕ НА ДОКЛАДА ЗА ОЦЕНКАТА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО, придружаващ Предложение за ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА относно потребителските кредити

Приложено се изпраща на делегациите документ SWD(2021) 171 final.

Приложение: SWD(2021) 171 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 30.6.2021 г.
SWD(2021) 171 final

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА СЛУЖБИТЕ НА КОМИСИЯТА
РЕЗЮМЕ НА ДОКЛАДА ЗА ОЦЕНКАТА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО,

придружаващ

**Предложение за ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА
СЪВЕТА**

относно потребителските кредити

{COM(2021) 347 final} - {SEC(2021) 281 final} - {SWD(2021) 170 final}

Резюме
Оценка на въздействието на преразглеждането на Директивата за потребителските кредити (2008/48/EO)
А. Необходимост от действия
В какво се изразява проблемът и защо той се разглежда на равнище ЕС?
Предвид пазарните, технологичните и поведенческите промени, настъпили след приемането на Директивата, потребителите, които сключват заеми, са изправени пред вреди, които биха могли да бъдат избегнати. Смята се, че до 46 милиона души са засегнати от различни проблеми, свързани с ключови разпоредби на Директивата. Освен това предприятията понасят тежестта и разходите, свързани с неясни задължения, което намалява конкурентоспособността на вътрешния пазар на ЕС за потребителски кредити, както бе потвърдено от Оценката на Директивата, публикувана през 2020 г. (SWD(2020) 254 final). Това създава трудности за потребителите при достъпа до трансгранични кредити и за предприятията — при предоставянето на такива кредити. Проблемите се изострят от появата на нови рискови продукти и нови участници, които не са (ясно) регулирани. Като се прибави и ограничената осведоменост на потребителите, тази ситуация води до практики, които се възползват от положението и моделите на поведение на потребителите, до кредити, отпускани без задълбочена оценка на кредитоспособността на потребителите, до лесно изпадане в свръхзадължнялост поради индивидуални обстоятелства или системни икономически сътресения. Ако не се предприемат действия, ще останат без подходящ отговор основните движещи сили, т.е. цифровизацията, промяната в поведението на потребителите, липсата на яснота на някои разпоредби на Директивата, недостатъчните съображения за справедливост и недостатъчната хармонизация между държавите членки, водеща до несвършена конкуренция. Следователно установените проблеми ще продължат да засягат заинтересованите страни, вероятно дори във все по-голям мащаб, като се имат предвид пазарните тенденции, предизвикани от напредъка на цифровизацията.
Какво следва да бъде постигнато?
Общите цели на преразглеждането на Директивата са да се намалят вредите и рисковете за потребителите при сключването на заеми в един променящ се пазар и да се улесни трансграничното предоставяне на потребителски кредити и конкурентоспособността на вътрешния пазар. Това е в съответствие с първоначалните цели на Директивата.
Каква е добавената стойност от действия на равнище ЕС (субсидиарност)?
С оглед на настъпилите промени след приемането на Директивата, по-специално различните подходи, възприети от държавите членки, подобряването на настоящата регулаторна рамка може да бъде постигнато единствено чрез действия на равнището на ЕС. Действията на ЕС ще гарантират постоянно високо равнище на защита на потребителите и по-ясна и по-хармонизирана правна рамка за предприятията, като се намалят пречките пред предлагането на кредити в други държави членки (чрез пряко трансгранично предоставяне или създаване на дъщерни дружества). С цифровизацията и потенциалното навлизане на кредитния пазар на нови участници, предлагащи цифрови технологии, трансграничното предоставяне на кредити се очаква да нарасне, поради което наличието на общи правила на ЕС, адаптирани за цифровата ера, ще бъде както по-необходимо, така и по-ефективно за постигане на целите на политиката на ЕС.

Б. Решения
Какви са различните варианти за постигане на целите? Има ли предпочитан вариант? Ако не, защо?
Оценените варианти за постигане на целите са: сценарий без промяна в политиката (вариант 0 — базов сценарий), нерегулаторна намеса (вариант 1); целево изменение на Директивата, насочено единствено към повишаване на яснотата и ефективността на настоящите разпоредби (вариант 2); и широко изменение на Директивата с цел включване на нови разпоредби в съответствие със съществуващите достижения на правото на ЕС (вариант 3а) или включване на нови разпоредби, които надхвърлят съществуващите достижения на правото на ЕС (вариант 3б). Въз основа на извършената оценка предпочитаният вариант е вариант 3а, допълнен от някои мерки за икономическа ефективност, взети от други варианти.
Какви са позициите на различните заинтересовани страни? Кой подкрепя отделните варианти?
Организациите на потребителите подкрепят широко преразглеждане на Директивата (варианти 3а и 3б). Националните органи като цяло подкрепят законодателно изменение (варианти 2, 3а и 3б), като редица държави членки подкрепят широко законодателно изменение за справяне с всички установени проблеми (варианти 3а или 3б). Повечето участници от сектора предпочитат нерегулаторна намеса (вариант 1) или целеви промени в Директивата (вариант 2) с цел адаптирането ѝ към развитието на цифровизацията.
В. Въздействие на предпочитания вариант
Какви са ползите от предпочитания вариант (ако има такъв, в противен случай — на основните варианти)?
Предпочитаният вариант би бил много ефективен за постигане на целите на инициативата, би гарантирал висока степен на съгласуваност със законодателството на ЕС и би бил ефикасен по отношение на оценените икономически и социални въздействия. Очаква се той да има положително въздействие върху защитата на потребителите и да намали вредите, да повиши доверието и приобщаването. Предпочитаният вариант вероятно ще укрепи еднаквите условия на конкуренция в рамките на държавите членки и между тях благодарение на намаляването на разпокъсаността на настоящата правна рамка. Количествените мерки в рамките на предпочитания вариант ще доведат до намаляване на вредите за потребителите с около 2 милиарда евро в периода 2021—2030 г., към което ще се добавят ползите от мерките за дългово консултиране и горните граници на ГПР/лихвените проценти, за които се счита, че са от голяма полза за потребителите и обществото. Те ще включват и намаляване на тежестта за предприятията поради по-голяма правна яснота, опростяване на изискванията за предоставяне на информация в рекламите по радио канали (14 милиона евро) и адаптиране на изискванията за информация за цифрово използване.
Какви са разходите за предпочитания вариант (ако има такъв, в противен случай — за основните варианти)?
Доставчиците на кредити ще поемат по-голямата част от разходите за прилагане на новата директива, а някои мерки (напр. горните граници) ще костват повече средства на доставчиците, които понастоящем предлагат продукти, които не са обхванати от Директивата. Разходите за количествено измеримите мерки за банките се оценяват на стойност между 1,4 млрд. евро и 1,5 млрд. евро. Очаква

се разходите да бъдат прехвърлени на потребителите, въпреки че не е възможно да се определи до каква степен.
Какво е въздействието върху МСП и конкурентоспособността?
Не беше установено, че специфичните въздействия върху МСП са значителни, така че те не са оценени отделно. Предложените мерки ще имат по-силно въздействие върху доставчиците на кредити, предлагащи понастоящем нерегулирани продукти. Някои от тях може дори да изчезнат от пазара, без да адаптират настоящите си бизнес модели, които често са свързани със значителни рискове за потребителите и които вече няма да бъдат рентабилни съгласно новите правила.
Ще има ли значително въздействие върху националните бюджети и администрации?
Очаква се предложените законодателни изменения да доведат до умерени разходи за органите на ЕС и националните органи (около 3 милиона евро). Разходите обаче ще бъдат предимно еднократни, докато ползите ще се запазят с течение на времето. Освен това по-голямата правна яснота следва да улесни правоприлагането, което в крайна сметка ще окаже положително въздействие. Предоставянето на дългово консултиране във всички държави членки ще изисква суми в размер над 20 млн. евро годишно. Изчислено е обаче, че всяко евро, изразходвано за дългово консултиране, осигурява между 1,4—5,3 EUR под формата на равностойни ползи, което се отнася главно до социалните разходи, свързани с избягването на свръхзадлъжнялостта.
Ще има ли друго значително въздействие?
Очаква се инициативата да окаже незначителни въздействия върху околната среда (напр. риск за околната среда или изменение на климата), поради което те не бяха оценени. Не се очаква инициативата да има други значителни последици.
Пропорционалност?
В съответствие с принципа на пропорционалност предлаганата мярка не надхвърля необходимото за постигането на целите. Предпочитаният вариант би довел до високи разходи за доставчиците, но също така би представлявал амбициозен и съобразен с бъдещето подход, който ще доведе до още по-големи ползи за потребителите и обществото.
Г. Последващи действия
Кога ще се извърши преглед на политиката?
Комисията ще наблюдава прилагането на преразгледаната директива, ако тя бъде приета, след влизането ѝ в сила. В проектопредложението ще бъде включен ангажимент за оценка на въздействието на новото законодателство. Комисията ще отговаря основно за мониторинга на въздействието на Директивата въз основа на данните, предоставени от органите на държавите членки и кредитните институции, които ще се основават на съществуващи източници на данни, когато това е възможно, за да се избегне допълнителна тежест за различните заинтересовани страни.